

տանի շրջանում և Չարթալայի վրանում, վերացնելու սերվիտուդ յարարելութիւնները Անդրկովկասում, կանոնադրելու խիզանների հողային բարեկարգութիւնը, դարձնելու պետական նախկին գիւղացիներին սեփականատէր-գիւղացիները:

Ընդունվում է Շիրվազիէի և Կերեւէի առաջարկութիւնը՝ սահմանելու յօդուտ Բաթում քաղաքի պաշտային տուրը:

Կարգացվում է սոց-դեմոկրատների յայտարարութիւնը, որով առաջարկվում է մտտակա կրեկոյան նիստերից մինում ընծի աշխատողներին հարցապնդումը կիսովի ստտիկանութեան ապօրինի զործութեան հանդէպ մասին, Իւշինսկիի սպանութեան գործի առիթով:

Գիշերվորին ստեղծ է, որ առաջարկութիւնը անմիջական կապ ունի կիսովի խուզարկի ոստիկանութեան նախկին պետ Կրասովի աստի մեղքակալների հետ, որոնք սպված են «Киевлянин»-ում Այդ մեղքագործներից երկում է, որ Իւշինսկիի սպանութիւնը կատարված է մի կողմից զորքերի ձեռքով, Դուսայի կենտրոն պէտք է բացել բաց յայտնէ, թէ միանուն է նա, արեւօք, այն ջարդարար ազիտակոյին, որպիսին Կրասովին տարածել աշխարհամեծիւր այս գործում: Դուսայի համար ամօթաբեր է թողնել իր գործավարութեան մէջ ներկայ հարցապնդումը, որ ստի ու մարդատեղութեան մի պէտ է:

104 ձայնով որոշվում է 58-ի դէմ՝ առաջարկութիւնը յանձնել մասնագործի եզրակացութեան:

ՆԵՐՏԵՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Հայ հասարակութեանը յայտնի է, որ հայ տպագրութեան 400-ամեայ յօբելանսի և հայերեն տասերի դիւարի 1500-ամեակի օտար-խմբութեանը Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի կազմակերպութեան պէտք է հանդիսանաւորապէս տօնել: Ելիմիստում այս տարվայ հոկտեմբերի 13-ին, Թարգմանչաց տօնի օրը: Ի նկատի ունենալով որ արդէն կազմված է Կաթողիկոսի կոնգրակով կենտրոնական յանձնագործիչ էլիմիստում, հայ բանասէր Գալուստ Միսրանի նախագահութեամբ, մենք տեղերը և անտեղի ենք համարում, որ ուրիշ տեղեր ինքնուրույն կերպով կատարվի այդ տօնախմբութիւնը, այլ ասելի նպատակայարմար որ ամբողջ հայ հասարակութիւնը միասին էլ միասնաբար տօնախմբութեան, այն է՝ հոկտեմբերի 23-ին, և ոյժ տայ էլ միասնական յանձնագործի որոշման կայմով ընդհանուր զարգացման ֆոնդը Այդ պատճառով և մենք չենք սպում, իբրև անպատակայարմար, Թիֆլիսի յանձնախմբի հրահրը, որ առաջարկում է տօնել երկու միասնաբար յօբելանսները նոյեմբերի 26-ին Թիֆլիսում: Ինչպէս երևում է, այդ հրահրը կամ որոշումը շարված է էլիմիստի որոշումից առաջ և չէ նմանակից խմբագրութեան լոյս ընծայելու ժամանակ:

«Бабу» թերթի խմբագիր Ք. Վերմիստինի նա Սիբիր քաղաքում դատապարտված վրաց «Միստիկոս» օրաթերթի խմբագիր Ի. Բատառաշվիլիի գործը կառավարիչ անատի կողմից նոյնպէս փրկված լինելով (որը պիտի նամանակ վերաբնովի), ներկայիս միջնորդութիւն և յարցանքներ ցնոր դատավարութիւն նրան դրամական երաշխաւորութեամբ բանտից արձակելու մասին:

Երէկ, յունիսի 4-ին, Թիֆլիսում տեղի ունեցաւ հանդուցելու երաժշտապէս Ալօրց Միգանդարի թողումը: Դազարը բնակարանից դուրս բերելուց յետոյ տարվեց երաժշտական դպրոցի առաջ, ուր նա երկար տարիներ ուսուցիչ է եղել, սպա տեղափոխվեց զեպի հանգստարան Միգանդարի մարմինը դարձրելու և նախկին ու նույն շաշկերանների ներկայութեամբ թաղվեց Կուկիայի կաթողիկոսի գերեզմանատանում:

Թիֆլիսի նամանակագիրը հաստատել է Թիֆլիսի առտարական դատակարգի այն որոշումը, որով անկեղանոց պիտի բացվի ծեր և տանկի փաճառականների համար, ի յիշատակ Բովանդիբերի Տան Թաղանթութեան 300-ամեակի:

Այսօր, յունիսի 5-ին, երկուդան ժամը 9-ին, Վերայի «Ճանապարհ» այգում կը կայանայ մի հաւաքում և ընթրիք է պատիւ Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց և Հայկական Բարեգործական Ընկերութեան Ընդհանուր Միութեան ներկայացուցիչ պրօֆ. Յովի. Յակոբեանի: Յանկացողները մասնակցել այդ հաւաքումը կարող են յայտնել մինչև երկուդան ժամը 7-ը: «ՄՆՂ» խմբագրութեան զբոսանքները:

Հայտնուցաւ Որբանանով Ընկերութեան վարչութիւնը խնդրում է մեզ ստել, որ ինքը շնորհակալութեամբ ստացել է Թիֆլիսի Գաղաքային Վարչի Ընկերութիւնից յօդուտ Որբանոցի 100 րս:

Մեկ հարցըրում են, որ առաջիկայ հիշարարթի օր, յունիսի 7-ին, տեղի կունենայ Թիֆլիսի Հայ Գիւղատ. և Տնտեսագործ. Ընկերութեան ընդհանուր ժողովը, որը կը ընծի մի քանի նոր խնդիրներ և անցեալ նիստի մնացած հին խնդիրները նոր խնդիրներ թուան է այն, թէ ինչպէս պէտք է կազմակերպել գիւղատնտեսութեան գիտելիքների տարածումը գիւղատնտէս և թէ ինչ զեր կարող են կատարել ազտեղ զարգացումը և հրահանգները Այդ խնդրի մասին վիճարանութիւն սկսված էր

անցեալ նիստերում, իսկ այժմ կանվին վերջնական երզակեցութիւններ:

Առաջիկայ կիրակի օր, յունիսի 10-ին, Կարում կը բացվի կենդանարեւոյնական ցուցանադէս, որը կը տեղի երեք օր՝ յունիսի 10-ին, 11-ին և 12-ին: Ճուցանադէսի բացման օրը Ալ. Գալանթար կը կարգադատաստութիւն մոզական լատերի պատկերներով Այնուհետև կը սկսվեն խորհրդակցութիւններ կենդանարեւոյնական և կաթնատնտեսութեան հարցերի վերաբերութեամբ:

Ներկայ տարվայ հոկտեմբերի 10-ին մտադրութիւն կայ Թիֆլիսում հրահրել ըստբակադործների համագործով:

Ամարային շոգերի պատճառով յունիսի 1-ից Կովկասի Փոխարքայի գիւնատանը պարապմունքները տեղի ունեն առատան ժամը 10-ից մինչև ժամը 3-ը: Իսկ Թիֆլիսի նահանգական դատարանում և դատաստանական պալատում պարապմունքները ստեղծ են 9—2 ժամը:

Թիֆլիսի ժողովրդական համալսարանները ընկերութիւնը ամարային ամիսների ընթացքում դադարեցրեց դասախոսութիւնների կազմակերպումը և իր նախահետնութեամբ պակտող զարգացումը փակեց մինչև աշուն:

Մայիսի 5-ին տեղի կունենայ Թիֆլիսի քաղաքային ինքնավարութեան ծառայողների ժողովը անցնելու իր ներքին գործերի մասին խորհրդակցելու նպատակով:

Թիֆլիսի քաղաքային վարչութիւնը հաւանութիւն տուեց այն որոշման, որով Սոյուզի կոյուղին պիտի փակվի (Վոչնեսնեկայ փողոց) և նրա վրա պարտեղ պիտի տնկվի:

Թիֆլիսի ոստիկանապետը հրամայել է ոստիկանական պաշտաններին, որպէզով խիտ հեղորութիւն ունենան փողոցները պազադակ և կվտ փաճառողների վրա և միշտ էլ նրանցից պահանջեն քաղաքային վարչութեան վկայականներ:

Կովկասի Փոխարքան թող տուեց էլէր Բախմանին ինքնաշարժ կարեբի երթիկով իրեն հաստատել Թիֆլիսի և Վլադիկավկայի միջև:

Մայիսի 31-ից Կօջօր ամարանոցում բացված է պատային բամանոցը:

Վրաց ժուրնալիստ Գ. Լասիշվիլին, որը վարչական կարգով արտոյված էր Բօստով, ներկայիս վերաբնակվել է Բազում իշխանութեան թոյլաւորութեամբ:

Յունիսի 5-ից մինչև յունիսի 15-ը Թիֆլիսում կը բացվեն ձեռարուեստի դասարկացները քաղաքային դպրոցների դասատուների համար:

Տիլի Զ. Մարտիրոսեան խնդրում է մեզ յայտնել, որ ինքն ոչ ոքի չէ յանձնարարել զվանի իր անուսից այս ու այն անձանց և օգնութիւն խնդրել, ինչպէս վերջերս տեղի է ունեցել մի զվար, երբ մի պարոն ներկայացել է մի անձի և, իբրև յանձնարարված նրանց, ներկայացնելով և կերծ նամակ, օգնութիւն խնդրել: Տիլիս յայտնում է, որ ով դիմում է իրան օգնութիւն խնդրում, նա եթէ ինքը հարաւորութիւն չունի օգնելու, երբեք այլոց մօտ չէ ուղարկում կամ խորհուրդ չէ տալիս դիմել ուրիշին:

Կիեվի պոլիտեխնիկական ինստիտուտի պրօֆ. Բելգուսկին ուղարկված է Կովկաս ոչխարաբուծութեան ուսումնասիրելու նպատակով:

Այս օրերս Մօսկվայից Թիֆլիս ժամանեցին Բիխտար ամուսինները, որոնք Մօսկվայից մինչև Թիֆլիս ուղևորվ են եկել:

Յունիսի 2-ին թուանուրովից դուստրայն Միլայի Կոթորիձէն, որ հիւանդանոց տարվել արդէն մեծած զրոթեան մէջ:

Յունիսի 3-ին, ցերեկով, դիւրացի Դուրիթ Գորիսաշվիլին Կուր գետում լողատնալու ժամանակ ընկա խորունկ տեղում և ջրահեղձ եղաւ:

Յունիսի 3-ին, Բակնաովի հասարակաց տան մէջ պարզ պտնուտէի Բեֆիլի Զուրաբովը արքած զրոթեան մէջ նաշարիբի ոգի ընդունեց ինքնասպանութիւն գործելու նպատակով: Նրա կիսնքը զերծ է վտանգից:

Ընմիսնից մեղ զրում են. «Այս տարի Գերգիան ձեռարանում ընտրութիւնները սկսվեցին ապրիլի 19-ին և շարունակվեցին մինչև մայիսի 31-ը: Մասնապետական բաժնի լիակատար դասընթացի արտօնցին հետևեալ ուսումնականը. 1) Բարայանի Ամատունի (վարպետի), 2) Բաղաբեան Յովհաննէս (ախարհագրի), 3) Գարազանե Երուսաղի (կարճի), 4) Թոփչեան Մարգարի (այնթարցի), 5) Ինճիկեան Համազասպ (ախարհագրի), 6) Հայրապետեան Երուսաղի (բարբախարցի), 6) Շարալ, 7) Յարութեան Մարգարի (սեղապարցի, Գարսեպտան), 8) Զատարեան Յարութիւն (այլըսարաբուցի), 9) Անյարեան Գարեգին (զարգացի, Երուսաղի), 9) Սողոմոնեան Տիգրան (մալուցի), 11) Տէր-Աբրահամեան Միլիթար (խոսքի), 12) Տէր-Յարութեան Արմենակ (թուլացի, Բուսիլիս): Իսկ զպարտնոցական բաժնի 2. դասարանի ասարտեցին հետևեալ աշակերտները. 1) Գապարեան Ղազար (Քաղցի), 2) Գրիգորեան Թադէոս (մազարցի), 3) Ռօշայան Գրիգոր (թիֆլիսցի), 4) Ռօշայան Մկրտիչ (վաղաքագրի), 5) Ղազարեան Ալ-

տաւաղ (ախարհագրի), 6) Ղազարեան Կարապետ (այլըսարաբուցի), 7) Մկրտումեան Մկրտիչ (լիւարիկալագրի), 8) Ներսիսեան Գրիգոր (փարպեցի), 9) Ոսկանեան Գեղամ (զօվբցի), 10) Ոսկերեան Մարգարի (բարեբեցի), 11) Գորոսեան Ալբերտ (թէհրանցի), 12) Ռշուռեի Վահան (վաղաքագրի), 13) Մարգարեան Ալեքսանդր (զարտուստեցի), 14) Տէր-Ռայապետեան Արգայր (շոթցի), 15) Տէր-Յովհաննիսեան Կարապետ (զարգացի), 16) Փնջօյեան Գաշեպետի (կարնցի): Աւարտող լատարնցիները մայիսի 31-ին, պատարալից յետոյ, Մայր Աթոռի միաբանութեան և ուսուցչական խմբի ներկայութեամբ հոգեգանդատ կատարեցին ձեռնարանի հիմնադրել շերտի վրա:

ԳՕԳԵԲԱՇՎԻԼԻ ՄԱՀՎԱՆ ՇՈՒՐՁԸ

Թիֆլիսի ժողովրդական համալսարանների վարչութիւնը իր վերջնիք նիստում որոշեց Ե. Գօգեբաշվիլիի թաղմանը ներկայ գտնվել ամբողջ կազմով, իսկ նախագահին յանձնարարեց դամբանական արտասանել:

Ե. Գօգեբաշվիլիի մահվան առիթով վրաց հասարակական հիմնարկութիւնները ու լրագրիների խմբագրութիւնները ցաւակցական բազմաթիւ հեռագրեր են տանում Վրաստանի այլ և այլ վայրերից, հաստատութիւններից և մասնաւոր անձերից:

Մանր առտարականների Թիֆլիսի ընկերութիւնը ի նրան տուր, Ե. Գօգեբաշվիլիի մահվան առիթով, որոշեց նրա թաղման օրը փակել ըրոր խանութները և դազաղի վրա դնել արծաթէ պսակ:

Թիֆլիսի Գօգեբաշվիլի վրաց կրթական ընկերութեան օգտին յունիսի 3-ին, կայանալիք զբօսանքը յետաձգվեց Ե. Գօգեբաշվիլիի մահվան առիթով:

Վրաց ամալկաթօժ Ե. Գօգեբաշվիլիի մահվան առիթով, կիրակի, յունիսի 3-ին Թիֆլիսում վրաց մէջ Գրագիտութեան Տարածող Ընկերութեան և Վրաց Յիլարմոնիկ Ընկերութեան տարեկան ընդհանուր ժողովները յետաձգվեցին ի յարգանս հանգուցեալի:

ԳԻՏՈՒԹ. ԳՐԱԿԱՆ. ԳԵՂԱՐ.

Գ. ԲԱՇԻՆՁԱԿԱՆԻ ՅՈՒՅԱՀԱՆԻՅՈՒՄ

Գեղարուեստական մեծ հանդը պատճառեցին այն մի քանի ժամերը, որ մենք անցկացրելք Գ. Բաշինջաղեանի պատկերների ցուցանադէսում:

Պատկերների մէջ կան մի քանի հատ հին, բայց մեծ թաղ նոր պատկերներ, որոնք կրկին ապացոյցներ են տալիս, որ նկարիչը չէ յօնել և չէ սպասվել, այլ շարունակում է բնութեան զգոյններին յայտնագործութիւնը և գեղեցկութիւնները գեղարուեստական խտացումը:

Հին ծանօթ պատկերները նորից զբաւում են ձեր աչքերը և նորից յիշեցնում գեղարուեստական ձեր առաջին տպաւորութիւնները: Դրանց մէջ են «Գեթեմանի պարտալը», «Ալպայանի նովար», «Երեւոյաի ձորը», «Ձմեռային առաւօտը անտառում», որոնց մասին մենք տուել ենք տեղեկութիւն մեր ընթերցողներին մեր նախորդ տեսութիւններէ մէջ:

«Բօթօժօրի մօտ» պատկերը նոյնպէս եղել է նախկին ցուցանադէսում, բայց նա կրկն է փոփոխութիւններ և պէտք է ընդգծել, շատ նպատաստուր և գեղեցիկ բարեխոսութիւններ: Նա զարմնի է Բաշինջաղեանի վրձինի խոր զործերից մէկը:

Նորութեան է ձեւլիսանի ներսիսեան լիւսը: Նա միացումն է երկու տեսարանի, մի կողմից Արարտու, միւս կողմից ներսիսեան լիւս: Նա իւրաքանչիւր մասը առանձին-առանձին գեղեցիկ է նրանք կարող էին առանձին էլ ներկայացված լինի զատազատ կտաններ վրա: Եւ զուգէ եթէ այդպէս էլ նկարված լինէին, գեղարուեստական ոյժը չը բաժանէին երկուսի, միևնոյն պատկերի վրա: Բաշինջաղեանի Արարտու ներկայ պատկերի վրա նրա ամենաաղող Արարտաներից մէկն է: Վն են, գեղեցիկ և սպաւուրջ Մասնիները, արևի ճառագայթների լուսարուեստական հրաշալի ներութիւններով: Իր ընդհանրացված է պատմական շրջանկարով: Լճի ափին զբօսում է լճի շինող ներսեալ Վ կաթողիկոսը: Նրան հետևում են մի եպիկոպոս, մի վարդապետ, մի արքայազն և երկու շաթիր (այդպէս են պատմական ցուցումները): Լճի մէջ ցուրմում է Արարտու: Նախով պատկերի մասը մտածում է, թէ էլ միասնաբար կրկն է և հանգստացնող անկեղներ ու պատարարաները գտնել Արարտու էլ միասնականաբար ու վտա հոգեբեր, կամ բարդ խտորիչներ յետոյ մարդ կարող է նայել լճին և Արարտան և նրանց բնական անուրուեստական մէջ մտանալ մտաանելութիւնները և մի քայլ հանգստանալ:

Հրաշալի է Հաւանթի անտառը: Դա Բաշինջաղեանի աղողած պատկերներից մէկն է: Անտառը, իր հաստեւ հսկաների բազմութեամբ, իր ծառադիպերի անտառային քաւարութեամբ, տեղերի ամարային և աշունային գունատութեամբ, անտառային ներքին տարածութիւնների խորութեամբ և ընդարձակութեամբ ստեղծում են գեղեցիկ հեռանկարներ երևակայութեան համար: Այդի ընկնող պատկերներից մէկն է